

پارتيا سرتىنداعى اكادەمىيىگەر ،ماماندار ، شەئەلدىە وقىپ جاتقاندار ەل جاعدايىن تەكسەرۋ ، قىزمەت وتەۋ ۇيىرمەسىندەگىلەر شىنجاڭغا كەلدى —

جوعارى ساپالى دامۋدى جەبەۋگە ”پاراسات“ كۇشنى توپتادى

الەمدەگى دارىندىلاردىڭ شىنجاڭغا توپتالاننن جاعدايىم-نىڭ قابىلتاساتىندىمى ۋىشۇباسىز .

قاشقار كەشەندى قورعامالى باجى اۋماعىندا كونتىنەرلىك كولكىتەر باياۋ جولعا شىعىپ، اۋىل شارۋا-شلىق وىنمەدرى، جەڭىل وىنەر كاسىپ وىنمەدرى سىياق-تىلاردى ”غىر بەلدەۋ ، غىر جول“ بوينىداعى ەلدەرگە تاسدى: قورعاس تاس جولى شەكارا وتكىلىندە تاۋار كولكىتەرى، قۇرىلىس ماشىنالارى، جۇك كولكىتەرى سىياقتى اۋتونوكولكىتەر كەدەننەن رەت ۋتارتىپ بويىنشا ۋوتىپ، قازاقستاننىڭ التىنكول شەكارا وتكىلىنە قاراي جول الدى... تەكسەرۋ ، قىزمەت وتەۋ ۇيىرمەسىنىڭ مۇ-شەلەرى جابال مىنالاردى ۋىلىدىرى: شىنجاڭ وڭىر-لىك ورنىن باسىمدىغىن تولقى ساۋلەلەندىرىپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىنىڭ جوعا-رى ساپالى دامۇيىن ىلگەرىلەتىپ، مەملەكەتنىڭ باتىسقا ەسك اشۇ جالىپ تۇعالىق ورنالاستىرۇنىنا بەلسەنە توعم-سىپ، قاشقار ، قورعاس ەكونوميكالىق اشۇ رايوندارىنىڭ تىرەكتىلىك رولدارىن ۋۇرتىس كۇشەيتتى .

”شىنجاڭ تىرشلىك تىنىسى مەن وىمر شەڭدىك كۇشكە تولى ۋۇتتى مەكەن، دامۇ تەبىنى كۇشتى ،كو-مەسكى كۇشى زور“ . جۇڭگو يىجىنەنەريا اكادەمىياسىنىڭ اكادەمىيگى ، جۇڭگو گاڭبايى علمىم - تەخنىكا توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورنىباسار باس يىجىنەنەرى لي ۇي بىلاي دەپ قارادى: شىنجاڭ دامۇدا اۋز جەرىنىڭ ەرەكشەلىگىمەن ۇشتاستىرىپ، جاڭبالق اشۇ جاعىنا كو-بىرەك كۇش سالىپ، علمىم - تەخنىكانىڭ كۇششەن ويدا-عىداي پايداالانىپ، 1-، 2-، 3- كاسپىتەر دىڭ توعىسا دامۇيىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، تىزبەكتى ۇرتاۋ تۇ ، تىزبەكتى تولقتاۋ ، تىزبەكتى كۇشەيتۋ ارقىلى تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبەگىن كەمەلدەندىرەتىن بولسا، يولاشاقتا اناعۇرلىم زور، اناعۇرلىم تەز دامۇشلىقتارعا قول جەتكىزەتەن بولادى .

”غىر مۇ جەردىڭ قانشا وىنمىدىلىگى بولادى؟“ ”قاشنا ادام كۇشى جۇمىسالادى“ 7...۹ - ايدىڭ 2۵- كۇنى كونەشار اۋدانى ۇعۇساق قالاىشعىنداعى وسى زا-مانى اۋىل شارۋاشلىق كاسىپ سالاسى باقشاسىنىڭ غىر تۇسىنداعى 400 نەشە مۇ جەردەگى ماقتا اتىزىندا اكادەمىيىكتەر ، ماماندار ماقتاشى ۋمىرادىل ھۇرايىمەن قىلاستى اڭگىمەدە بولدى .

”غىر مۇ جەردەن 1500 يۇاننان استام كىرىس كە-رەدى. ماقتا ەكۆدە جەر جىرتۇ ، تۇقىم سەبۇ ، باپتاۋ ، جىناۋ بۇيىندارىندا تۇگەلدەي ماشىنالاسۇ جۇزەگە اسە-رىلدى“ . ۋمىرادىلدىك مەعىم سەنىمەن قايتارغان جاۋا-بىنان اكادەمىيىكتەر ، ماماندار ۋدان رىزا بولدى .

”شىنجاڭنىڭ ماقتاسى دۇنيە جۇزىدەگى ەڭ جاقسى ماقتا“ ، جۇڭگو - ھۇروپا بىرلەسكەن قارجى

يەديانىڭ دۇنيەگە كوزقاراسىن ، ادىستەمەسىن جانە وعان سىڭىرىلىگەن تۇرىنى، كوزقاراستى ، ۋادىستى جايپاي يگەرەپ، پارتىيانىڭ جاسامپاز نازارياسىن سايباي جاققان شىنايى مويىنداۋدى ، يەديالىق جاققان شىنايى مويىنداۋدى ، نازارايالىق جاققان شىنايى مويىنداۋدى، سۇيىسەنئىلىك جاققان شىنايى مويىنداۋدى ۇزدىكىسىز كۇشەيتۇ كەرەك. سانالى تۇردە تالاپقا، ولىشەمگە تۇرالانىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتىيانىڭ شىنجاڭدى باسقارۇ جالپى جوباسىن شىنجاڭ قىزمەتىن ولىشەپتىن ما-ڭىزدى ولىشمە قىتىپ، باياندى نىشىنتىققا ساياتىن ۋئۇيىر-لى سىپاتتى، نەگىزدىك سىپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سىپاتتى قىزمەتتەردى ارقاۋ ەتەپ، تەكسەرۇ - زەرتتەۋ-دى شىن مانىندە تىغىللىقتى يگەرەپ، ىشكەرلەي يگەرەپ، ماسەلەلەرگە دالەپ - ەمال تالداۋ جاساپ، جەتە زەرتتەپ، شىنجاڭ قىزمەتىنىڭ باستان - ايباق دۇرىس بەتالىسىەن العا ىلگەرىلەۋىنە شىنايى كەيپىلدىك ەتۇ كەرەك. زەرتتەۋ ارقىلى كادەگە جاراتۇعا تاباندى بولپ، تەكسەرۇ - زەرتتەۋدى ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتۇ بارسىندا سايباي قابىلەتتى، ويلاۋ قابىلەتىن، امالياتتىق قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، قايتا - قايتا دالەلدەۋدەن وتكەن، غىر شاما پىسىپ - جەتلىگەن تەكسەرۇ - زەرتتەۋ جەتتىكتەرىن دەر كەزىندە شەشىم، ورنالاس-تىرۇ دەڭگەيىنە كوتەرىپ، ناقتى شاراعا اينالدىرىپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگە-رىلەتۇدە اناعۇرلىم كوپ تىڭ تابىستارعا قول جەتكىزۇ كەرەك. ماسەلەنى باعدار ەتۇدى كۇشەيتىپ، نەگىزگى تاقرىپتىق تارىبيدە تەكسەرىپ ورتاعا قويىلعان ماسەلە-لەردى، تەكسەرىپ - زەرتتەۋدە بايقالغان ماسەلەلەر-دى، رەفورما، دامۇ ، ورنىقتىلىق قىزمەتەرىن ىلگەردى-لىمۇ بارسىندا جولىققان ماسەلەلەردى، بۇقارانىڭ اڭسى

كۇشتى بولعان ماسەلەلەردى جۇبەلى سالالاپ، شىنداپ كىرىسىپ، قىيىندىقتارمەن ايقاسىپ، شىنايى تۇزەتەپ، ناقتى تۇزەتەپ، ۇزدىكىسىز ماسەلەلەردى شەشۇ ، قىيىن ماسەلەلەردى شەشۇ ارقىلى قىزمەتنىڭ جاڭا جاعدايىن اشۇ كەرەك. مەحايىزەمدى ۇزدىكىسىز كەمەلدەندىرىپ، تەكسەرۇ - زەرتتەۋدى ۇدايىلاندىرۇدى ، ۇزاق ۋاقىت ۋونىپەدى ەتۇدى ىلگەرىلەتەپ، ماسەلەنى شىنايى شەشۇدىڭ اناعۇرلىم كوپ وي جەلىسى مەن شاراسى

انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتىنىڭ ۋىتىلىش-

سى لي جىيا - ني 7 - ايدىڭ 29 - كۇنى شاڭ-خايدان خابار لايدى . 7 - ايدىڭ 22 - كۇنىنەن 24 - كۇنىنە دەيىن ”شىنجاڭ جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرىنىڭ وتان ساپارىنا“ قاتناسقان 14 ساباقتاس شاڭخايعا بارىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ مەملەكەتتىك 1 - قۇرىلتايى ەسكەرتكىش سارايى، چىن يۇن ەسكەرتكىش سارايى، شاڭخاي سىحاڭ قويىما-سىنشە، بارغان سايىن دامىپ، زورايىدى. جول بويى تاماشا سى جاپويىن شاپقىنىشىلارنا قارىسى سوعىسى ەسكەرتكىش سارايى سىياقتى جەرلەرگە بارىپ ەسككۇرىسىپادا، ۇيرەنۇدە بولدى ۋارى شاڭخاي قالاىسىنداعى ”جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرىمەن“ اۋىس - كۇيسى جاساستى .

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ مەم-لەكەتتىك 1 - قۇرىلتايى ەسكەرتكىش ساراينى-دا غىر - بىرلەگەن سۇرەتتەر ، غىر - بىرلە - گەن كورمە بۇيىمدارى، غىر - غىر ۋىولم كەسكىندەر جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياس-نىڭ دۇنيەگە كەلۇ تارىيىچى بارىسىن جاندى تۇردە قايتا كوز الدىعا اكەلدى. ساباقتاستار پارتىيانىڭ قۇرىلۇ خىكاياسى باياندالاننن قىزىل ساراي — جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى 1 - قۇرىلتايىنىڭ جۇرتىن دا ەسككۇرسىيالادى .

”بۇل غىر رەتكى رۇحاني شىڭداڭ،

بىزگە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ

قۇلاشىن كەڭ جايغان تاريىچىن كەڭجەي - تەڭ-جەيىلى ۇعىنىدىردى. توڭگەرىستىك ارداگەر

قۇربانداردىڭ وسكەلەڭ رۇخى ماڭگى ۋىمىز-دىڭ ەستە بەرىك ساقتاۋىمىزعا، مۇراتكەرلىك

ەتۇيمىزگە جانە ساۋلەلەندىرۇيمىزگە تاپتىدى“ ، - دەدى سانجى خۇيزۇ اۋتونوميالى وىلىستىق

تاجىرىبە باستاۋىش مەكتەبىنىڭ قۇشسى جاك زىچىڭ .

”مەن وسى ارادا ايبىندى سەرت بەرىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك جاستار داعىنا مۇشە بولغانىم“ ، - دەدى چىن يۇن ەسكەرتكىش ساراينىدا قۇمىل قالالىق 1 - ورتا مەكتەپتىڭ قۇشسى ايلالا داۋىل، - كوپشىلىك قوعامدىق علم زەيىن سىناۋ جارىسى بارسىندا ۇزارا ەتەنە بولپ، تەرەڭ دوستىق ورناتتى .

(باسى 1 - بەتتە)

شىنجاڭنىڭ ستراتەگىيالىق ورنى ماڭغزىدى ، مەملەكەتنىڭ خاۋپسىزدىگىن قورعاۋ ، قوعام ورنىقتىلىمەن ساقتاۋ ، جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرىلەتۇ ، شەكارانى گۇلدەندىرىپ، خالىقتى باپتەۋدى ىلگەرىلەتۇ جاۋاپكەر شىلگى اۋىر ، مىندەتى جاپالى . شىنجاڭدا تۇرانن اسكەري بولىمىدەردەگى وفيتسەر - اسكەرلەر قاشاندا باس ماقساتتى ەستە بەرىك ساقتاپ، تۇرعان جەردى مەكەننەن بالاپ، بۇقارانى جاقىندارىنا بالاپ ، ورنىقتىلقتى قورعاۋ ، توسىن وقىعالار-دى غىر جاقىتى ەتۇ ، قاتەردەن ارالاشلاۋ ، اپات-تان قۇتقارۇ ، اۋىل - قىستاقنى گۇلدەندىرۇ ، ارىيا مەن خالىق بىرگە قۇرۇ سىياقتى جاققاندا اوتويلاپ الدا ۋجۇرىپ، اۋىر مىندەتتى بانىت-دىقپەن ارقالاپ ، كورنەكتى ۇلەس قوستى . كەزەكتە شىنجاڭ باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ تىسقا ساپايىنن ۋئۇبىرلى سىپاتتى، نەگىزدىك سىپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سىپاتتى قىزمەت-تەردى كۇش سالا ويداعىداي ستەپ، باس شۇجىدىڭ شىنجاڭ ۇشنىن كەسكىندەگەن ۇلى جوباسىن كوركەم رەالدىققا اينالدىرۇ اسكەري بولىمىدەردىڭ باس قولباسىنىڭ ئاۋ-سىر ماسىن ەستە بەرىك ساقتاپ، پارتىياعا ادال بولۇدى امالياتتا ايگىلەپ، باتىلدىقپەن جاۋاۋ-كەر شىلك، بۇرىش ارقالاپ، مەعىم قابىلەت جە-تىلدىرىپ، تىيانشان الابىنداعى تىشى، بەرەكەلى بولعان، ۋار ۇلت خالىتى تىشى ۇمىر ، شات - شا-دىيان تىرشىلىك كەشركەن تاماشا جاعايدىدى اناعۇرلىم بەكەمدەپ ، مەملەكەتنى قۇدرەتتەن-دىرۇ قۇرىلىسىنىڭ ، ۇلتتى گۇلدەندىرۇدىڭ شىنجاڭ پارەين جازۇعا جاڭا دا اناعۇرلىم زور ۇلەس قوسۇيىن ۇمىت ەتەمىن . يىپىل يان - اندا-مى قوس قولداۋ قوزعالسىنىڭ 80 جىلدىمى .اۋ-تونوميالى رايونىداعى ۋار دارەجەلى پارتكوم مەن ۇكەمەت وسىنى وراي ەتىپ، شىنجاڭدا تۇرانن اسكەري بولىمىدەردىڭ قۇرىلىسىن ، دامۇىن جانە رەفورمانى تەرەڭدەتۇىن اناعۇرلىم

”شىنجاڭ جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرىنىڭ وتان ساپارى“ شاڭخايعا باردى

شىنجاڭغا كىرۇ ەسكەرتكىشىن ماقتانا كور-سەتىپ . ول ۋئۇسىندىرۇشى دە بولپ، ساباقتاستارعا چىن يۇن قاتارلى جولداستاردىڭ سول جىلداردا قىزىل ارمىيانىڭ باتىس باعت ارمىياسىنىڭ شىنجاڭغا كىرۇنە سايەكسەكىندىد-ىگى جونىدەگى خىكايانى تانىستىردى .

7 - ايدىڭ 24 - كۇنى شاڭخاي قوعام-دىق علمىدار ساراينىدا شىنجاڭ ”جاڭا ەا-ۋىر جاقسى ورنەندەرى“ ئۇسىندىرۇشىگە ىلە-سىپ ماركىتىنىڭ ۇمىر بايانى جانە شىعارمالا-رى كورمەسىن، 100 جىلدىق پارتىيا جۇرنالى قۇندى كىتاپتارى كورمەسىن ەسككۇرسىيالا-دى، ىلە- شالا شاڭخاي قالاىسىنداعى 30

”جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەنمەن“ بىرگە ”ۇستازدارمەن جۇزدەسۇ — شاڭخاي جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرى قوعامدىق علمىم-دار جازعى لاگەرىنىڭ جانە شاڭخاي - قوعامدىق علمىمدار دوستىق نىقبالىداستىق لاگەرىنىڭ“ باستاۋ سالتىنا قاتىناستى . ەكى جەردىڭ ”جاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرى“ ”قوعامدىق علمىمدار ساراينىدا ساقталغان زاتتار . باعتنامالى تۇردە ارالاۋ“ قىمىلنا قاتد-ناستى . وقۇشىلار ارالاۋ جولىن سەلبەسە جوبولاپ، قامال اۋ مىندەتمەن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ورنىنداپ، قىزىقتى قوعامدىق علمىمدار قىمىلدارىن باستان كەشىردى .

”غىرىنىشى رەت شىنجاڭدىق ساباقتاس-تارمەن بىرگە جازعى دەمالىستاعى جازعى لاگەرگە قاتىناستىم ، مەن جونىشەن بۇل غىر رەتكى ەرەكشە ەستەمە“ ، - دەدى شاڭخاي يىجىنەنەرىالىق تەخنىكا داشۇەسىنە قاراستى سۇغىچياڭ سىجىڭ تاجىرىبە مەكتەبىنىڭ قۇشسى چىن يىپىڭ .

”شاڭخاي قالاىسىنىڭ ەجاڭا ەداۋىر جاقسى ورنەندەرىمەن“ بىرگە ۇمىتىلھاس ساتتەردى وتكىزگەنمە ەرەكشە قۇانىشتىمىن“ . - دەدى كوكوعاۋ اۋداندىق 1 - ورتا مەكتەپتىڭ وقۇ-شىسى ايلالا داۋىل، - كوپشىلىك قوعامدىق علم زەيىن سىناۋ جارىسى بارسىندا ۇزارا ەتەنە بولپ، تەرەڭ دوستىق ورناتتى .

قولداپ، جاڭا داۋىردەگى قوس قولداۋ قىز-مەتىن ۇزدىكىسىز ىلگەرىلەتەپ، اسكەري بو-لىمىدەردەگى وفيتسەر - اسكەرلەردىڭ ۇس جۇزىندىك قىيىشلىمەن كۇش سالا شەشىپ، الاڭسىز ەتەپ، ارىيا مەن ۇكەمەت، ارىيا مەن خالىق نىتتىماعىنىڭ تاماشا جاعدايىن ۇزدىكىسىز بەكەمدەيدى ، دامىتادى .

شىنجاڭ اسكەري رايونىنداعى ، قارۇلى ساقشى شىنجاڭ باس اترەتىندەگى باستى جاۋاپتى جولداستار اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكەمەتنىڭ شىنجاڭدا تۇرانن اسكەري بولىمىدەرگە كوڭىل بولگەندىگىنە جانە قولداۋ كورسەتكەندىگىنە العىسى ايتتى ، باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ ، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەنىدى باشتىلىغىنىدا، شىنجاڭنىڭ رەفورما، دامۇ ، ورنىقتىلىق ىستە-رىنىڭ وراسان زور تابىستارعا قول جەتكىز-گەندىگىن ايرىقشا جوعارى باعالادى، سونداي - اق اسكەري ۋبولىمىنىڭ اسكەر جاتد-تتقىرىپ، سوعىسقا دايدىنالۇداعى ، قۇرىلىستا-مى ، دامۇداعى جاڭا وىنمىدىلكتەرىن تانىستىر-دى ، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ ، ورتالىق اسكەري ستەرە كومىتەتىنىڭ جانە ۋئوراعا شي جىنپىڭنىڭ قولباسىلىغىنا باتىل قۇلاق اسسىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتىيانىڭ شىنجاڭدى باسقارۇ جالپى جوباسىن تولق، دالەپ - ەمال دايەكتىلەندىرۇدى مىقتاپ ارقاۋ ەتەپ، شىنجاڭدى ورنىقتىرۇ ، شىنجاڭدى گۇلدەندىرۇ ، شەكارانى كۇشەيتىپ، قورعا-نىستى بەكەمدەۋ جاۋاپكەر شىلگىن، بورىشىن نالدىلقپەن ادا ەتىپ، شىنجاڭنىڭ قوعام ور-نىقتىلمى مەن شەكارا ۇڭسىردىڭ تىنىشىتىمەن قورعاۋ ، ەكونوميكالىق ، قوعامدىق دامۇدى ىلگەرىلەتۇ ، خالىق تۇرمىسىنى قامتاماسز ەتۇ ، جاقسارتۇ سىياقتى ۋئۇرلى قىزمەتتەردى بەلسە-نە قولداپ، جۇڭگو ۇلكىسىندەگى وسىزامان-داندىرۇدىڭ جاڭا جورىعىنىدا كوركەم شىنجاڭ قۇرۇعا كۇش - قۇات ارنانپتىندىقتا-رىن ۋىلىدىردى .

ياڭ چىڭ ، چىن ۇيچۇن ، قادەن كابەين ، شىنجاڭ اسكەري رايونىنداعى جانە قارۇلى ساقشى شىنجاڭ باس اترەتىندەگى قاتىستى باسىشلار ، وفيتسەر - اسكەرلەردىڭ ۇاكىلدە-رى قىمىلغا قاتىناستى .